

KÖRÖS LOBOGÓ

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA
ÉS A MEGYEI NEPTANÁCS LAPJA

XXV. évfolyam, 7676. szám Csütörtök, 1969. november 20. 4 oldal, 30 bani

A grafikon nyomdokain

KÉT NAGY IPARI ÉPÍTŐTELEPEN

Közeledünk az év végéhez, számot kell adnunk arról, mit végeztünk egész esztendőben. Mi is ezért jartuk az ipari építőtelepeket a napokban. Arra voltunk kíváncsiak: miként teljesítik év elején tett feladataikat az építők. A 103-as számú csoporthoz tartozó két nagy építkezésnél vizsgáltuk meg ezt a kérdést, az új vízműveknél és a Gépjavító Üzemben.

Több, mint hat hónap a lemaradás!

A nyár derekán vízellátási nehézségek jelentek. A magas nyomású szivattyúk, a kanikulai hónapokban nem bírták a nap minden órájában a legmagasabb emeletre is felnyomni a vizet. Helyesen határozott tehát a megyei néptanács végrehajtó bizottsága, amikor beruházási alapot igényelt egy új vízmű felépítéséhez. Kérésükre az állami központi szervek ki is utalták a szükséges összegeket. A municipiumi költségvetésből a munkát meg is bízták az aradi Építő-Szerelő Vállalatot a munkát elvégzésével. A tervek idejében elkészültek.

Az építők a megrendelőkkel együtt grafikonot készítettek. E szerint kellett volna kibontakoznia a munkának. Azonban már az első hónapokban sem tartották be amit vállaltak és amit szerződésbe foglaltak. A napokban, ottjártunkkor tökéletes csend honolt a nagy fontosságú építőtelepen, pedig még nem volt ebédidő. A főépület felig elkészült vázán lévő szaluzat megszárt már az idő viszontagságaitól. Elég régen áll itt. Azonban nem folytatták a munkát, mivel a raktárban kijelentették, nincs több faanyag. Jancu Ion mester naponta szorgalmazta az említett anyag beszerzését, de hiába. A megrendelő, látva a beszerző tehetetlenségét, saját maga biztosított, mintegy 60 köbméter faanyagot. Meg is érkeztek az egyenes, puhafa gerendák és oszlopok.

a telepre. Folytatódhatott volna az ácsolás, de felfedezték, hogy nincs deszka... Vajon ismét kezdődik minden előlről?

Nemcsak ellátási nehézségek adódtak. A vállalat szerelő részlege az elektromos energiát sem biztosította a munkát megkezdésekor. Nyersolajmotoros kis betonkeverőkkel állították elő a habarcsot, és ezek minduntalan megrongálódtak. Értékes napok, hetek veszték karba, a második műszakot sem lehetett megszervezni villanyvilágítás nélkül. Amikor hegeszteni kellett, hosszadalmas keres és utánajárás nyomán küldtek néhány kis áramfejlesztőt. Ezt azonban minduntalan vissza is vették.

Egy hónapja „sikerült” végre a villanybeszerzés egy ideiglenes

transzformátor állomást felszerelniük. Az Áramszolgáltatási Vállalat szakemberei jóvá hagyták működését, de a telepre még most sem vezették be az áramot. Vajon azonban még egy megkezdésünk: miért kellett ideiglenes transzformátor állomást felszerelni, amikor az eredeti is felhúzták már? Kérdésünkre azt felelték, hogy annak meg számtalan alkatrésze hiányzik. Miként lehet az, hogy fél év alatt sem tudták a kelleket beszerezni?

A mester fiokjából számtalan dokumentum került elő. A doszta lapjaira azt írták, hogy 8-10 ácsra, 7-8 kőművesre, a hegesztőre már nincs szükség. A másik füzetben már azt olvashatjuk, hogy három hét múlva ugyanennyi szakembert hívnak vissza. S ez a „népvándorlás” így folytatódott egész éven át. Haladhat-e jó úton ilyen körülmények között a munka? A grafikonból kitétnék, hogy az idén mindössze 39,5 százalékban teljesítették tervüket! Ez nem kevesebb, mint hat hónap lemaradást jelent!

TÓTH SÁNDOR
HEGEDŰS ISTVÁN

(Folytatása a III. oldalon)

LELTÁR MIATT ZÁRVA!

ELSŐ KÉRDÉS: Indokolt-e a több napig tartó leltár?

MÁSODIK KÉRDÉS: Munkaidőben vagy azon túl?

HARMADIK KÉRDÉS: Megszüntethető-e ez az anomália?

A felszabadulást követően létrejötte az állami kereskedelmi szervezetek és szükségessé vált az időszakonkénti pénzügyi ellenőrzés. Ez természetes. Viszont természetellenes az, hogy ez a számvétés a laposan belenyúl a munkaidőbe.

Tíz-tizenöt évvel ezelőtt a leltározást munkaidő után végezték. Mivel azonban az áru mennyisége állandóan növekedett, a választ pedig bővült, „rangerőre” emelkedett a munkaidőben történő leltározás: kezdetben egy-két napra tűntek fel az üzletek a táblák: Inventár, később pedig 8-10 napra. Ez, — a szerintünk hely-

telen módszer — amellé, hogy gazdaságilag kedvezőtlenül befolyásolja a kereskedelmi szervezet tevékenységét, sok bosszúságot okoz a vásárlóknak és anyagi veszteséget jelent a kereskedelem dolgozóinak.

Feltevődik a kérdés: indokolt-e a több napig tartó leltár? A szakemberek véleménye szerint igenis, és nem is.

MIHULETIU ACHIM, a megyei kereskedelmi igazgatóság igazgatója azt mondja: — Néhány évvel ezelőtt két-három napnál tovább nem tarthatott a leltár. Hiány esetén... az más. Szerintem nem indokolt, hogy egy üzletben 5-8 napig is inventározzanak.

DON LAZÁR, az ipari termékeket árusító HKSZ kereskedelmi igazgatóságának véleményét is rögzítettük. Ime:

— Az alapos ellenőrzés — mivel nagy mennyiségű áruval rendelkeznek üzleteink — időt igényel. Egy-két nap erre nem elegendő. Azzal egyetértek, hogy a leltározási időt a lehetőségekhez mérten csökkenteni kell.

IRITZ ISTVÁN, a HKSZ leltározási osztályának vezetője így nyilatkozik: — Olyan nagy mennyiségű áru van az üzletekben és azok raktáraiban, hogy a jelenlegi leltározási rendszer szerint az lehetetlen egy-két nap alatt számbavenni.

CORDOŞ MARIUS, a Modern cipőbolt felőse kijelenti: — A cipőboltban évente kétszer inventározzunk, és ez 6-8 munkanapot igényel. Emiatt mintegy 200 000 lej értékű áruval adunk el kevesebbet.

TÖRÖK ISTVÁN

(Folytatása a III. oldalon)

Egészségvédelem 1969

November 17. A rádió a Nagy Nemzetgyűlés ülésének napirendjéről tájékoztatja az ország közvéleményét: törvénytervezet a minisztériumoknak és az állami közigazgatás központi szerveinek vezetéséről a kollektív vezetés elve alapján, az 1970 évi nemzetgazdasági állami terv elfogadásáról, az orvosi kérdések országos felhasználásának és elosztásának ellenőrzésével megbízott nagy-nemzetgyűlési különbizottságának jelentése...

Egészségvédelem a törvényhozás napirendjén. De nemcsak ott. Az utóbbi esztendőben pártunk vezetősége több intézkedést hozott ezen a téren, melyek természetesen megkívánják egészségügyét is érintik. Bevezetőkben csupán két jellemző példát szeretnénk megemlíteni.

Szombatot megalakult az orvosok és gyógyszerészek megyei kollegiuma. Hetek óta tart az egészségügyi szakemberek társadalmilag méltányos elosztásának megszervezése.

Beszéljünk az orvosi etikáról

Dr. Nicolae Nestoresco professzor, az Orvosok és Gyógyászok Központi Kollegiumának alakuló ülésén elhangzott beszédéből idézünk.

„Országunkban hivatása gyakorlása közben az orvosi és gyógyszerészkar döntő többsége tiszteltetben, tartja az orvosi és gyógyszerészeti etika elveit. Tevékenységükben

megbecsülést szereznek választott hivatásuknak és cselekvően hozzájárulnak az egészségvédelemben elért eredményekhez. Az orvosi etika normáinak megsértésével néha mégis találkozunk s ez részben árnyékot vet eredményeinkre, csökkenti az orvosi és gyógyszerészkar tekintélyét.”

Orvosi kollegium. E fogalom

nem ismeretlen a hazai orvosi gyakorlatban. Hagyomány a van e szervnek, megalakítása köztudott, hiszen az orvosi etikáról, a beteg és orvos viszonyáról, az orvosi becsületről van szó. Szerte a világon működnek ilyen bizottságok. Jugoszláviában például kidolgozták az orvosi etika kódexét, melynek tiszteletbentartására ünnepélyes fogadalmat tesznek az orvosok. Hasonló szerepet töltenek be Lengyelországban, Franciaországban, az Egyesült Államokban stb. a különböző elnevezésű, de azonos célú orvosi testületek.

Dr. Vasilovici Romulustól, a

Megnövekedett az orvosi kar

Vasilovici doktort nemcsak ezért kerestük fel Tájékoztatót kértünk lapunk olvasói számára a közelmúltban hozott új intézkedésekről.

— Nem titok: az orvosok területi elosztása nem felelt meg tel-

megyei egészségügyi igazgatóság igazgatójától a szombatot megalakult testület jelentőségéről érdeklődünk.

— Röviden: Az orvosi és gyógyszerész kollegium célja, először: örködni az orvosi etika tiszteletbentartása fölött, másodsor, emel-ni az orvosi és gyógyszerészkar tekintélyét, harmadsor, elérni és el-bírálni az orvos és gyógyszerész gyakorlatban előforduló etikai vét-seégeket. Nagy feladatok ezek!

(Ugy érezzük, hogy az orvos és beteg egyformán érdekelt a testi-let létrehozásában. Anélkül, hogy szándékunkban állna egyetlen egy lelkiismeretes és hivatásszerű or-vost vagy gyógyszerészt is meg-sértetni, nem titkolhatjuk el, hogy megvénkben is előfordultak olyan esetek, amikor szükség lett volna a kollegium közbejézésére.)

használatuk fel orvosainkat, hogy igazgatójától a szombatot megalakult testület jelentőségéről érdeklődünk.

— Beszéljenek velük — mon-dja a Megyei Egészségügyi Igaz-gatóság igazgatója — En is elmond-tatnám első benvomásaimat, de Önöket talán jobban érdeklik A-rad leguabb orvosnagárai.

A városunkba érkezett orvosok munkaközben találunk. (Lapunk egyik következő száma-ban: Arad várta Önt, doktor ur).

TOKAY GYÖRGY
KILIN SÁNDOR

A municipium néptanács tevékenységéből

Képviselő — választó találkozók

A napokban megkezdődtek azok a találkozók melyeken a megyei, municipiumi és községi néptanácsok képviselői beszámolnak választóik előtt. Utóbbi időben kifejtett tevékenységükről. Az eddig megtartott találkozók az állampolgárok értékeléséhez szükséges árkokat, a szakemberek javaslatait tették a soronlévő feladatok minél jobb körülmények között történő megvalósítása érdekében.

Kiterjesztik az ivóvíz vezetékek hálózatot

Buzsák városnegyed több részén, így a Sárísaara, Baba Novac, Rotariu, Tiberiu és Gloriet utcákban ezekben a napokban jelentős munkálatok folynak. A lakosság kiásta a vízvezeték hálózat felkutatásához szükséges árkokat, a szakemberek pedig gyors ütemben végzik a szerelést. Terveik szerint még ebben az esztendőben az itteni lakosok saját házaikba is bevezethetik az ivóvizet.

Megvalósulnak az állampolgárok javaslatai

A legutóbbi néptanácsi választások óta a telt időszakban municipiumunk lakosai 1538 javaslatot tettek a néptanácsnak. Ezek nagyrésze városrendészeti, ellátási és községgazdálkodási jellegű. A municipiumi néptanács végrehajtó bizottsága szüntelenül foglalkozott a javaslatok tanulmányzásával és a lehetőségekhez mérten igyekezett valósítani azokat. Eddig 845 javaslat nyert megvalósulást, 201 javaslatnak a gyakorlatba ültetése folyamatban van. 229-re az elkövetkező időszakban kerül sor. 283 javaslatot — ezek nagyobb beruházásokat igényelnek — csak későbbi időpontban valósíthatunk meg.

szembe, sőt, a termelési érdekeltségen is. S ekkor még használnak ked és munkaközösségeknek. De csak a kedvező alkalmat várja, hogy előre meglátoltnak, aljas, önző számításból elkövetett tetteket tüsszesse fel a véletlenül előfordult hibádat. Talán csak az orrod hegye kormos, de, látna, hogy itt az alkalom, igyekezz, te! től-talpig befektetni téged. Erköcsi ba-

lunk. De miért ne térek djünk mindannyi-an arra, hogy fel-sülhessen rá az alai-cos?

Elismerem: társada-munk hasznát vezt minden embernek al-kor, amikor az — munkájából él. De va-jon az önzés, a kap-zságot a karrieriz-must, a bizalomba én-demtelenül fértkezés-lepező álarok, ame-lyek emberhársaink és társadalmunk becsap-

és álarok

bérokra, munkájával meg nem szolgált a-nyagi előnyre, érdem-telen előléptetésre pi-lyazik. Azért ő a lea-ravaszabb, mert nem tudják, vagy csak ke-vesen tudják, hogy képmutató.

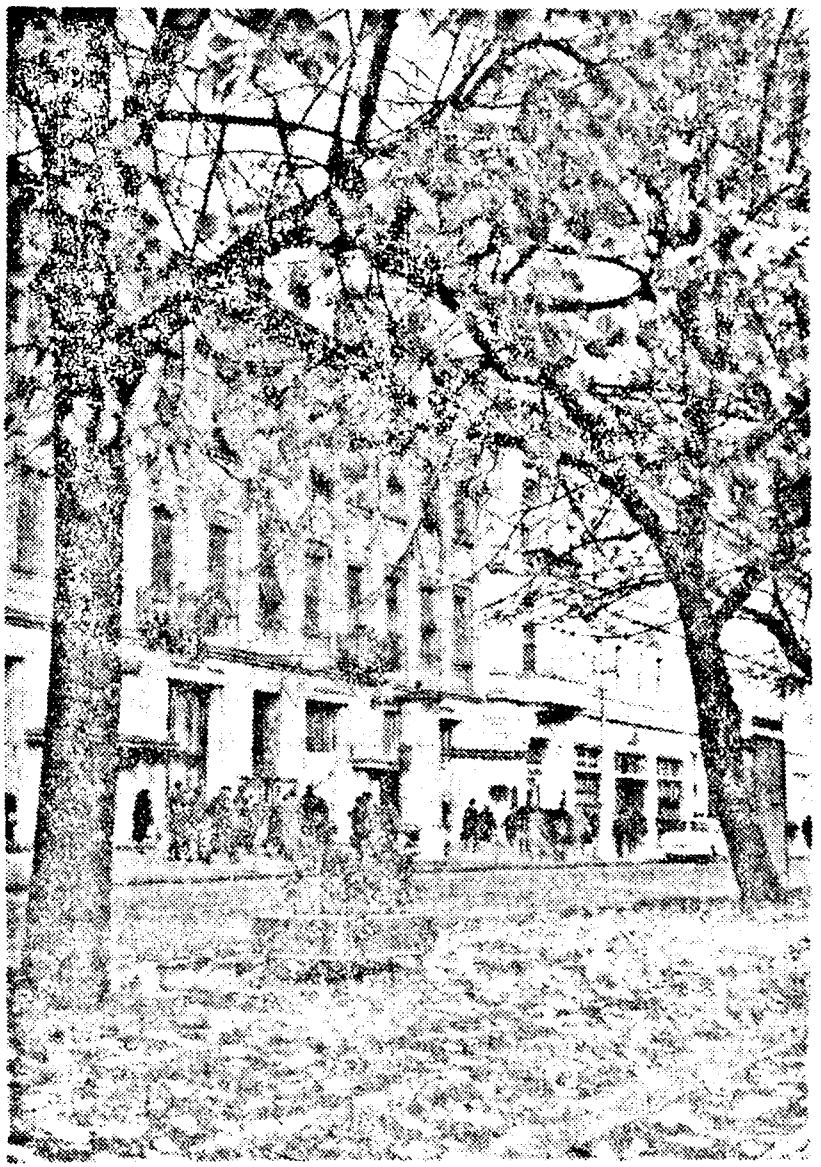
Vannak, akik köny-nyen, sőt, nyugodtan mondhatom: könnyel-mien túltesznek mu-gat azon a tényen, hogy annyi gyönyörű esztendő — egy ne-gyedszázad — eltelté után még mindig akad-nak emberek, akik jel-mezt öltve tesznek-vesznek, rontanak-bontanak. Azt mon-dhatják: az ilyenekkel már ugysem sokaig szalad a csikó miná-

sát kendőzik, nem hat-nak-e fékező erőkre, már csak önmagukat is?

Az alakoskodóknak előbb-utóbb valóban li-kell mondania a jel-mezőről. Véleményem szerint, az ösztönök eb-ben úgy segíthetik b-ket leginkább, ha bá-rak.

A nevelés fegyvere-it éppen az u. n. bé-kesebb természetű em-bereknek kell a legma-gyobb hozzáértéssel forjattatni. Mert igaz-a van egy nemrégiben kezembem járt könyv-írójának: „A jónak föl-kell fejezve, a jók más-képp elnyomja az aljasságot, igen, a jónak harciassá kell r-ia.”

SIMONFI IMRE

ÖSSZE A VÁROS FÖTERÉN

Al. Vlahuță

— Halálának 50. évfordulójára —

Pleșești községben született. Tanár, ügyvéd és az Iskolák Házának referense volt. 1879-ben a Convorbiri literare-ban debütált, majd több folyóirat munkatársaként dolgozott. A Viața-nak társzerkesztője, a Semănătorul hetilapnak George Coșbuc-kal társigazgatója, majd a LAMURA című folyóirat egyik vezetője volt. Erdélyben, hogy sok fiatal tehetséges író biztatott és indított el. A demokratikus és hazafias szelleműl áthatott, a napi realitásban gyökerező és szigorú etikai kritériumtól vezérelt irodalomért küzdött. Eminescu költészetének követőjeként elítélte az epigonok hamis pesszimizmusát. Szatíra-sorozatában éles társadalombírálat, a parasztfelkelés hatására írt „1907” című poemájában dinasztia-ellenes magatartása nyilatkozik meg. Verseit szónoki hűv és őszinteség jellemzi. A prózáiról Vlahuță kritikai és realista szemzőből figyelme kora társadalmát. Munkásságáért 1948-ban Románia Szocialista Köztársaság Tudományos Akadémiájának post mortem dísztagjává választották.

A Ion Slavici liceumban Braica Georgeta könyvtárosnő fogadják a diákok a legfrissebb újdonságokról.

A lelkiismeret nevében

1969 október 13-án, 21 óra 15 perc. Valami szokatlan történt a város főterén.

Egy fiatalember rohan a járókelők között. Segítség! Segítség!

Az Auto-Moto üzlet előtt Gherghar Stefan és Bendea Gavrilă milicista őrmesterekbe ütközik.

— Kérem — hadárja lehelve — jöjjenek, mert a Tineretului cukrászdában baj van.

Igy mondta: baj van. És már rohan és visszatér, hogy elejét vegye a bajnak, a milicisták pedig követik.

A cukrászda hátsó termében táskarádók zajongnak, fiatalok beszélgetnek az asztaloknál. A kiszolgálók csak távolról figyelik mi történik az egyik asztalnál, ahol több ifjú erős italt fogyaszt, és egyik társuk részegen üvölt.

Amikor a két milicista megérkezik többen panaszzal halmozják el őket. — Az az ifjú szidalmazza a vendégeket!

— Leköpte a kiszolgálókat. — Kötekedik. — Távolítsák el a helyiségből.

Távolítsák el! Igen, ezt kérik többen is, nem is kéri, követelik a rend őreitől, mert az emberi méltóságból kivetkőzött fiatalember — a 22 esztendőes Augustin Severin — poharakat zuz össze, s a közeli asztaloknál helyet foglalva vendégeihez siet, durva kifejezéseket dobál.

— Az igazolványát kérem — lép hozzá Gherghar Stefan őrmester és tarse.

— Igazolványt?! Örültek! Tölem kértek igazolványt?! Mi jögon?! — Csendesebben fiatal barátom — mondja az őrmester. — Csendesebben. Vegye elő az igazolványát, szeretnénk tudni kicoda Ön?

— Ne nyuljatok hozzám! Nincs igazolványom. Tarkodjatok innen! Emberek segítsék!

A milicisták tanácsotlanul állnak egy pillanattig, aztán karongradják és megpróbálják elatavoltani a garázdálkodót.

— Emberek segítsék! — kiált a huligán. Segitenek. De nem neki. Segitenek, a két milicistának, hogy mielőbb megszabaduljanak tőle.

Az utcan embergyűrű veszi körül a kiálló, rugkapáló Augustin Severint. Vannak olyanok, akik sajnos a részeg fiatal veszik pártfogásukba és arra kéri a milicistákat, hogy engedjék szabadon.

Augustin Severin kihasználja a két milicista zavarát „csépelni” kezdi őket, üt, rug, harap, míg végül kuszák a kezükből és rohanni kezd.

Csak ekkor látják többen, hogy valójában félrevezette őket a részeg fiatal segélykiáltása. Csak akkor látják, de már késő. A bulodalon az Elegant üzlet előtt rohan a huligán, üvöltve, fellármázva a város megszokott nyugalmát s mostmár nemcsak a két milicista, hanem a járókelők közül is többen utána-

erednek és az Alexandri utcában elcsúszik.

Hosszu az ut a miliciáig. Még hosszabbnak tűnik a törvényszékig.

Augustin Severin életében egy fejezet bezárult.

A törvényszék egyik termében látjuk viszont a fiatalembert.

— Miért tette? — hangzik a bíró kérdése. Hallgatás, csend. Mit lehet erre válaszolni? Azt, hogy részeg volt, azt, hogy virtuskodott, azt, hogy... Nem. Nem lehet erre a kérdésre válaszolni, nem lehet erre a kérdésre kielégítő, elfogadható magyarázatot adni.

— Beismeri, hogy hibázott? — Augustin Severin lehajtja fejét.

A bíróság visszavonul. Az ítélet egy év fogházbüntetés.

Az ítélet után elgondolkodom. Augustin Severint asztaltársai nem akadályozták meg a féktelen szeszjoggyasztásban.

Az iudársak ott voltak a tárgyaláson is. Együtt az italozásnál, „együtt” az ítéletnél.

De ők kívül álló szemlélői voltak Augustin lerészegedésének, a botrányának és az ítéletnek is.

Ok nem hibásak. Ok ... mossák kezüket. A törvény előtt nem vétkesek.

De vajon a lelkiismeretüket hogyan nyugtatták meg?

SCHIFF LÁSZLÓ

Utolsó a keddi krónikákhoz

Vasárnap délután az Augustus 23 stadionban valóra vált a hazai szurkolók régi álma, labdarúgó-válogottunk bekerült a VB 16-os döntőjébe. Végre megnyugtató a kedélyek, feloldódott a többnapos idegfejtés.

Ellenfeleink is elismerik, hogy csapatunk megérdemelten végzett az első helyen, az utóbbi időben nagyon lepett előre és — barvasárnap egy-két szuperklasszisnak kiktáltott labdarúgója csodát mondott — egész évi egyenletes teljesítményével feltétlenül rászolgált a végső győzelemre.

Es milyen nagy szükség volt erre a győzelemre!

Az elmúlt hetekben, néhány ismert labdarúgó-szakemberrel beszélgetve, felvetődött egy kérdés: megenged-e vagy sem a VB 16-os döntőjébe jutás egész

futballsportunk fejlődéséért? Sokat vitatkoztunk. Végül meggyőztünk abban, hogy a román labdarúgó-válogottunk feltétlenül meggyorsítaná a továbbjutást: ha már az elmúlt évek kudarcából nem okultunk, a autóelem-

kozástól, klubcsapatunk egy része kudarcot vallott a nemzetközi kupákban, és hogy a továbbjutás — elsősorban — egy maroknyi tehetséges játékosnak, valamint a válogott kiváló szakvezetőinek köszönhető.

Domokos Géza, a Romania — Portugalia selejtező mérkőzésénél látogatva, így fejezte be vasárnapi jegyzetét (Előre, 6925. szám): „... csak lenne erőnk túlnéni a vereséget”. Neves közírók soraiból féltő aggodás csendül ki. Arra célozt, hogy nálunk a győzelmeink általában „lakodalom”, a vereséget pedig mindig „siratás” követi. Most,

Mert az élet nem áll meg — bizonyítja ezt a ma ujrakezdődő bajnokság is — és a józan ítélőképességgel hibáink és erényeink tökéletes ismeretére az elkövetkező hónapokban lesz a legnagyobb szükség.

O. K.

Legyen erőnk!

ből (talán) tanulni fogunk.

Es ez az, amiről nem szabad megfeledkezni a nagy ünneplés idején sem. Labdarúgásunk egészét tekintve még nagyon-nagyon sok a tennivalónk. E jelentős nemzetközi sikernek nem szabad elvakítania sem a szakvezetőket, sem a szurkolókat. Ne feledjük: a bajnokság színvonala — minden szinten! — messze elmarad a var-

Labdarúgásunk egészét tekintve már nem ilyen rozsdás a helyzet. Sok olyan probléma (a klubok és a játékosok viszonya, az anyagi érdekltség elvének ésszerűbb alkalmazása, a szakkadrcs kérdése stb.) vár megoldásra, melyekről már hónapok óta cikkeznek a sajtólapok, s melyek sürgős rendezése nélkül nem érhetünk el tartós sikereket nemzetközi szinten.

Ifjúsági bajnokság

SZALONTAI METALUL — ARADI CFR 1:4 (1:2). Az aradi együttes jelentős erőnléti, technikai, taktikai fölényben volt, győzelme még ilyen arányban is megérdemelt. CFR: Secheres — Sandity (Crisovan). Renich, Rusu, Dragomir — Ionita. Neagu — Don. Butas, Malița. Sinea (Varga). Az aradiak gólját Butas (3) és Malița lőttek. Játékvezető: Dorogi (Szatmár).

VAGONUL — DÉVAI MUREȘUL 0:0. Elvezetés, színvonalas mérkőzést vívott a két csapat. A döntetlen megfelel a játék képének. A találkozó Dulău Ion (Kolozsvár) vezette.

UTA — GYALÁRI MINERUL 7:1 (6:0). Az országos ifjúsági bajnokság előválogatójának első fordulóját győzték. A textilgyári fiatalok szünet után könnyelműen játszottak. UTA Stoica (Suci) — Tomața, Rusu, Francu, Mitran — Nagy. Tapasztó — Atodiresi, Pocaznoi (Dănuț). Iancu, Doba. A találkozó Munteanu (Resica) vezette. Góllövők: Atodiresi (2), Iancu (2), Nagy, Pocaznoi és Doba, illetve Crăciun.

Az A-osztályu labdarúgó-bajnokság ma sorra kerülő 12. fordulójában a fővárosban, 14.30 órai kezdettel az alábbi két mérkőzés lesz. A Köztársaság stadionban Bukaresti Steaua—FC Argeș, a Dinamo stadionban Bukaresti Dinamo—Bukaresti Rapid.

A vidéki műsor: Marosvásárhelyi: ASA—Brassói Steagul Roșu, Băicoi Dinamo—Kolozsvári Universitatea, Nagyváradi: Crișul—Jasi Politehnica, Konstancai: Farul—Petroșeni Jiul, Craiovai: Universitatea—Ploiești Petrolul, Kolozsvári CFR—UTA.

SANÁTATEA — BUKARESTI SPARTAC 1:3 (15:8, 6:15, 5:15, 11:15).

A Sportsarnokban rendezett találkón az aradi lányok kezdtek jobban, s biztosan nyerték meg az első játszmát. Ebben a játékrészben szépen és eredményesen játszott a Sanátatea mind védelemben, mind pedig támadásban. Biztos győzelemre számítottunk, de a későbbiekben az egyre jobban játszó vendégcsapat ki egyenlített, kitűnően védekezett és támadott, a vendéglátó együttes pedig mindinkább elfáradt. A bukaresti csapat győzelme megérdemelt. A Sanátatea fiatal játékosai még nem illeszkedtek bele a csapat játékába. Az egészségügyiek-

Központ

lól csak Dreucan játéka dicséret-

A találkozó Szendrey Kálmán (Marosvásárhely) és Sirbu Cornel (Káransebes) vezette.

UTA — SZEKENI DRAPELUL ROȘU 3:1 (11:15, 16:14, 15:7, 15:4).

A B-osztályu bajnokság másik mérkőzésén, kezdeti bizonytalankodás után, megérdemelten győzt a textilgyári csapat. Az UTA elsősorban védekezésben nyújtott kiváló teljesítményt. A textilgyári lányok közül Jambrik és Raevschi volt a legjobb.

A találkozó Ștefănescu (Bukarest) és Szendrey (Marosvásárhely) kitűnően vezettek.

M. B.

Megyei labdarúgó-bajnokság

A megyei labdarúgó-bajnokság utolsó előtti fordulója csenka forduló volt. Ugyanis a Borosjenői AS Victoria — Kisiratosi Törökves és a Béli Foresta — Aradi Unirea találkozó elhalasztották, és a Libertatea — Sebesi Crișana mérkőzést sem tartották meg, mert a vendégcsapat nem jelent meg.

Eredmények: TEBA — LIPPÁI MUREȘUL 3:2 (2:1). A mérkőzés elején úgy tűnt, hogy a Teba könnyen nyeri a találkozót, hisz Zöldhegyi már a harmadik percben halálba juttatta a labdát. A 26. percben Stefanik újabb gólt ért el: 2:0. Ezután a Teba sokkal könnyelműsödött, és a 35. percben a Mureșul, Zepa révén szűzített. Fordulás után a vendégcsapat kezdett jobban, s az 53. percben Fraicov kiegyenlített.

Ez után már szinte csak egykapura folyt a játék, de Stefanik, Zöldhegyi, Tóth, Mácean és a többiek lövései vagy a léc mellett suhantak el, vagy a jó formában lévő Bofa kapus védett. Három alkal-

lommal pedig a kapufa mentett. Végül is 83. perc gólt hozott. Stefanik lőtt kapura, de a labda a jobb kapufát érintve elhagyta a játéktérrel. Marsalkó játékvezető szöveget írt. A beivelt labdát, kapu előtti kavargás után, Papp juttatta halálba: 3:2.

PANKOTAI SOIMII — KISJENŐI VICTORIA 1:1 (1:1). A Soimii gólját Bătrîn szerezte (2. perc), a Victoriából Kató volt eredményes, (35. perc). Játékvezető: Hottar Cornel (Sebes).

KÜRTÖSI FRONTIERA — BOROSJENŐI VICTORIA 1:6 (1:2). A 11. percben a Frontiera, Varga révén megszerezte a vezetést. A továbbibakban azonban a Victoria mindinkább játékba lendült, s már az első félidőben megfordította az eredményt. Előbb Stănică, majd Popescu talált halálba. A második félidőben méginkább kidombordott a borosjenőiek fölénye. Ebben a játékrészben Stănică, Ciucas, Andronici és Ardelean lőtt gólt. A találkozó Onescu Ioan vezette.

ARADI SPORTISKOLA—NAGYVÁRADAI SPORTISKOLA 60:66

(32:35). Az országos iskolásbajnokság vasárnapi fordulójában az aradiak az első percekben 10 pontos előnyre tettek szert, de a vendégek fokozatosan ledolgozták hátrányukat, és a szünetben már ők vezettek. A második félidőben a nagyváradi fiúk tartani tudták minimális arányu előnyüket. A mezőny legjobb játékosa az aradi Voicu volt aki egymaga 31 pontot dobott. A hazai csapatból Voicu kívül Szász (13) és Kövér (6). A vendéggyőzelemről pedig Bojtor (15), Grabovszki (11), Szabó (11) és Niculescu (12) tűnt ki.

S. I.

HONCOTI UNIREA — GLORIA 0:8 (0:4). Gólszerzők: Kisó (5), Morar (2) és Boldura. A mérkőzésen Avasilici Nicolae bíraskodott.

Libertatea — Sebesi Crișana 3:0 (játék nélkül).

Pécsai Progresul — Gloria 2:2 (2:1). A vendéglátóktól Cosma szerezte a gólokat míg a Gloriából Morar és Kisó volt eredményes.

A bajnokság állása:

Gloria	13	11	2	0	44:10	24
Teba	13	9	3	1	30:7	21
Boros. AS. V.	12	8	3	1	25:10	19
Libertatea	13	6	3	4	31:19	15
Unirea	12	7	1	4	26:12	15
Béli Foresta	12	6	2	4	20:8	14
Bor. Vict.	12	5	5	2	21:14	14
Kisirat. Tör.	12	5	4	3	23:16	13
Sebesi Cri.	13	5	3	5	25:22	13
Pécs. Prog.	13	5	3	5	17:22	13
Pan. Sol.	14	5	2	7	17:30	12
Kisjenő. Vict.	13	3	2	8	16:38	8
Lippai Mur.	13	2	2	9	14:26	6
Honc. Unirea	13	1	2	10	13:49	4
Kürt. Front.	13	0	1	12	6:45	1

J. L.

Tájékoztató

Húszezer lej megtakarítás

Zerind lakossága az elmúlt évi népgyűlésen 40 100 lejt szavazott meg a közösségfejlesztés céljára. Ezt az önkéntes hozzájárulásokból kikerékelt összeget aztán a zerindiek lelkes köz munkával tetézték meg az idén. Elvégezték azoknak a munkálatoknak is egy részét, amelyeket a tervek eredetileg fizetett munkások részvételével irányozott elő. Az így megtakarított pénzösszeg huszezer lejt tesz ki.

Új tanulmányi körök

Az Arad Municipiumi Művelődési Ház december elsején klarinét- és szaxofon-kört indít, kezdők és haladók számára. A művelődési házban (Dorobantilor utca 37—39. szám, telefon: 38—70) lehet érdeklődni. Az aradi művelődési ház kasszantinikolosi fiókjában november 20-án akkordion-kör kezd meg tevékenységet. Egyébként az aradi művelődési ház gépiró tanfolyamot is tervez, ennek valóra váltása azonban a jelentkezők számától függ, amely egyelőre keves. Érdeklődni a fenti címen és telefonszámon lehet.

Ki a virágot szereti...

Hiába tavaszas kint az idő, a virágkerteszetben minden erőt a téli előkészületekre fordítanak, ami egyben a jövő esztendői előkészületeket jelenti. De természetesen kerteszeink arra is ügyeltek, hogy a hideg beálltával se fogyjon ki az élő vágott virág az üzletekből. A cserepes növények mellett (ebből mintegy 30 000 cserep ciklámen) egész télen lesz szegfű, hiszen nem kevesebb, mint 41 000 tővet ültettek. Már nyílt a menyasszonyok virága, a kecses kála is. (Ebből mintegy 5 000 tővet ültettek) És a tél vége felé megjelenik a szaküzletekben a finom illatú ársztó, csodálatos paszlielliszokban pompázó frézia is, amelyből idén majdnem kétszer annyit ültettek mint tavaly.

Ismét az Ajándékok Hónapjáról

Ezuttal az Alimentara HKSZ kereskedelmi osztályán kopogtattunk a kérdéssel: hogyan készülnek decemberre, tartogatnak-e meglepetéseket a vásárlóknak?

— Fokozzák az árufelkészítések reklámozását: témás kirakatok, fényreklámok, eladással egybekötött kiállítások segítségével.

— Mintegy 2000 ajándéksomagt készítenek.

— A téli ünnepeken, tekintettel a megnövekvő forgalomra, meghosszabbítják az üzletek nyitvatartási idejét.

— Tovább bővítik az árúkészleteket. Eddig már 22 tonna szaloncukrot és 6 tonna csokoládésdobozt biztosítottak eladásra. A nagyobb élelmiszerüzletek a dugaszolt italfelelősek mellett finom, Arad-hegylaljai ölelített bort is árusítanak majd. Bőséges választékban és mennyiségben (több mint félmillió kilogrammot) bocsátanak a vásárlók rendelkezésére zöldség és gyümölcskonzerveket, deszméféleket, kompótokat. Lesz paradicsom és zöldséppaprika, és paradicsompaprika konzerv, piros cékla, vörös káposzta és őszilalás kisebb üvegekben is. Újdonságnak számít a kockára vágott répa, a töltöttkáposzta, a babfőzelék konzerv.

Televízió

Csütörtök, november 20.

14.30 Labdarúgás: Steaua—FC Argeș — közvetítés a Köztársasági stadionból.

18.00 A barlang titka — befejező rész.

18.30 Beszéljünk helyesen románul.

19.00 Híradó.

19.30 A tudomány és a termelés.

20.00 Szimfonikus hangverseny.

21.55 Riport.

22.05 Reflektor.

22.15 Híradó.

22.30 Sport.

— Fokozzák az árufelkészítések reklámozását: témás kirakatok, fényreklámok, eladással egybekötött kiállítások segítségével.

— Mintegy 2000 ajándéksomagt készítenek.

— A téli ünnepeken, tekintettel a megnövekvő forgalomra, meghosszabbítják az üzletek nyitvatartási idejét.

— Tovább bővítik az árúkészleteket. Eddig már 22 tonna szaloncukrot és 6 tonna csokoládésdobozt biztosítottak eladásra. A nagyobb élelmiszerüzletek a dugaszolt italfelelősek mellett finom, Arad-hegylaljai ölelített bort is árusítanak majd. Bőséges választékban és mennyiségben (több mint félmillió kilogrammot) bocsátanak a vásárlók rendelkezésére zöldség és gyümölcskonzerveket, deszméféleket, kompótokat. Lesz paradicsom és zöldséppaprika, és paradicsompaprika konzerv, piros cékla, vörös káposzta és őszilalás kisebb üvegekben is. Újdonságnak számít a kockára vágott répa, a töltöttkáposzta, a babfőzelék konzerv.

Filmek

MUREȘUL: Veszélyesebbek, mint a férfiak (10, 12, 14, 16, 18, 20).

STUDIO: Maraton (11, 15) Veszélyesebbek, mint a férfiak (17, 19, 21).

IFJUSÁGI: Lány a parkban (11, 16, 18, 20).

VICTORIA: A tigris (11, 14, 16, 18, 20).

PROGRESUL (Ujarad): A megszelídíthetetlen Angelika (17, 19).

SOLIDARITATEA (Gáj): Robbantások fel a bankot (17, 19).

MIKELAKA: Becsületbeli kérdés, Gyilkosok.

GFR (Grădiște): X komiszár és a három zöld kutya bandája.

A VIDÉKI MOZIK MŰSORA

PECSKA: Becsületbeli kérdés. Gyilkosok.

LIPPÁI: Angelika és a szultán.

BOROSJENŐ: A pillanat embe-

re. KISJENŐ: Creola, szemed úgy

g mint a tűz.

STENTANNA: Aprílii utazás.

RADNA: Saját pályán.

NAGYLAJ: Elisietett házasság.

KÜRTÖS: Tarzán, a dzsungel

mbere. VILÁGOS: A megszelídíthet-

len Angelika.

PANKOTA: A sólyom nyomá-

ban. VINGA: Az Auróra ágyulövési.

SEBES: Házassági engedély.

KOROSBOKÉNY: Ketten egy

masik világból.

Központ

FORESTA — MAROSVÁSÁRHÉLYI VOINTA 42:60 (28:28).

Vasárnap délelőtt megkezdődtek a B osztályu női kosárlabda-bajnokság küzdelmei is. Az Aradi Foresta a Marosvásárhelyi Vointa kosárlabdázóit látta vendégül a Sportsarnokban.

Kezdes után az aradi lányok szereztek meg a labdát és C

GAZDASÁGI KÉRDÉSEK

DÖNTŐ SZEMPONT

A GAZDASÁGI HATÉKONYSÁG

A termelési és a társadalmi hasznosság szempontja a gyakorlatban mint bizonyos minőségi-funkcionális tulajdonságok összessége jelentkezik. A minőség korántsem elvont közgazdasági kategória, hanem a termelés lényeges kérdése amely közvetlenül kihat a gazdasági tevékenység hatékonyságára. E kérdést elemizzük, meggyei szinten, legutóbbi gazdasági kérdésekkel foglalkozó oldalunkban. A szerkesztőségünk által szervezett megbeszélés során arra törekedtünk, hogy a minőség kérdését ne mint technológiai kérdést, hanem mint gazdasági problémát foglalkoztassuk.

Kerekasztal értekezletünk résztvevői az aradi fémfeldolgozó üzemek mérnökeinek és közgazdászainak sorából kerültek ki. A Vagongyár, a Szerszámgépgyár, a IAMMBA és az Electrometal megyei helyi ipari vállalatok szakértőit kértük meg, szójának hozzá a kérdéshez.

TODUȚA GHEORGHE elvtárs, az RKP Arad megyei bizottsága gazdasági bizottságának tagja, indította meg a vitát. Meggyei szinten elemezve a kérdést elmondta, hogy a termékek minőségi tulajdonságait szabályozó előírások megszegése nemzetgazdaságunknak mintegy 6 millió lej veszteséget okozott. Meggondolkoztató számadat! 6 millió lej veszteség, amely elkerülhető lett volna!

TODUȚA GHEORGHE: „... 6 millió lej veszteség”.

HANC FLORIAN mérnök, a Szerszámgépgyár minőség ellenőrző osztályának vezetője elmondta, hogy üzemükben felismerték a kérdés fontosságát. A minőségért folytatott harc már a nyersanyagok ellenőrzésénél kezdődik. A megbeszélésen sok szó esett az öntödekről.

HANC FLORIAN: „...már a nyersanyagok ellenőrzésénél kezdődik”.

Az öntőhomok osztályozása költséges, de a selejt csökkentéséhez vezet. Végezték-e ezzel kapcsolatban gazdasági számításokat?

FURDE DUMITRU, a Vagongyár minőség ellenőrző osztályának mérnöke is belekapcsolódott a kialakuló vitába.

— Lehetséges, — ma még lehetetlen kiszámítani egyik vagy másik intézkedés pénzben kifejezhető eredményességét. Hiszen meg a selejt termékeknek sem tudjuk meghatározni, milyen hiba miatt fordul elő. Egy dolog kétségtelen: ütemes termelés nélkül nem lehet minőségi munkáról beszélni. A minőség és a hűvöi hajrák összefüggéséről nem beszélhetünk.

Az ütemes munka kérdésében kibontakozó vita résztvevői egyhangúlag egyetértettek ezzel a megállapítással.

Kerekasztal megbeszélés a minőségről

FURDE DUMITRU: „... a hűvöi hajrá és a minőség összefüggéséről”.

A Vagongyár közgazdásztól, GHENDER AURELIA-tól kérdeztük:

— A jelenlegi nyilvántartási rendszer adekvát módon tükrözi-e a minőséggel kapcsolatos egyre növekvő igényt?

GHENDER AURELIA: „... sok a „dugott” selejt”.

— Nem egészen. Nagyon sok a „dugott selejt”. A részlegek közötti nyilvántartás hiánya módot ad a selejt munkadarab elrejtésére. Talán egy szorosabb, szigorúbb ellenőrzés segítené. Mindenesetre ezen a téren még sok a teendő, de a minőség kérdése nem adminisztratív kérdés. Az emberi tényező...

MACINIC CAIUS: „... olyan feltételeket teremteni, amelyek lehetővé teszik a zsonglörködést”.

— Az emberi tényező fontossága tagadhatatlan — kapcsolódik a beszélgetésbe MACINIC CAIUS, az Electrometal vállalat mérnöke. — De olyan feltételeket kell teremteni, amelyek lehetővé teszik a

HABAS PAVEL: „... az egyik ok éppen a laza anyagnorma”.

zsonglörködést. Ha a fajlagos anyagfogyasztási normák pontosak, lehetetlen elszámolni az elrontott termékekkel felhasznált nyersanyaggal, és az ellenőrzés hatékonysága is nagyobb válik.

HABAS PAVEL mérnök, a IAMMBA tapasztalataira hivatkozik:

— A laza anyagfelhasználási normák kész megalapozott felelősen nem lehet csupán a fajlagos fogyasztás szabályozásával rendet teremteni. Meg kell érteni mindenki, hogy a minőségi ellenőrzés hatékonysága az egész gyár érdekében.

MUREȘAN GAVRIL főtechnológus mosolyogva szól közbe:

— Elhúztunk a mester és a minőség ellenőrzés harcának kérdéséhez. A mester azt állítja, a termék jó — az ellenőrző azt, hogy rossz és kezdődik az alkudozás, amelynek...

— Álljunk meg egy pillanatra — szól közbe Toduța Gheorghe — mindenek előtt egy kicsit eltérünk a tárgytól, mert a selejt a minőség egyik kérdése csupán, de ezen az egvoldalúságon túl, az előbb említett alkudozás meggondolkoztató. Hiszen a szabvány, a belső norma tulajdonképpen — jogszabály.

— Fogalmazzunk másképpen: Nagyobb hangsúlyt az „üzemi törvényességre” — folytatja a gondolatot Muresan Gavril, a szerszámgépgyár főtechnológusa. — Mindenki előtt világosnak kell lennie, hogy a munkadarab vagy megfelel vagy sem az előírásoknak. A „körülbéli” elfogadható termék kategóriáját ki kell iktatni a gyakorlatból. A minőség nem alkudoz, mert a termelés maga sem lehet az.

A beszélgetés visszakanyarodik a minőség és a gazdasági hatékonyság összefüggéséhez. TODUȚA ION, a IAMMBA dolgozója számokkal bizonyítja az összefüggés helytállóságát. A kislétszámú

TODUȚA ION: „... Az emberi tényező a legfontosabb”.

üzem — a megyei tendenciával ellentétben — a minőség javulásával büszkélkedhet.

— Az elmúlt esztendőhöz képest 33 százalékkal kevesebb a selejt. Még tavaly a veszteség 85 000 lej tett ki, az idén ez sokkal kevesebb, mert csupán egyetlen alkalommal utasítottak el a megrendelő a szállított árut. 1968-ban ez hatszor fordult elő. A javulás nyilván nem magyarázható csupán a technológia fejlődésével. Az emberi tényező — mint mindenütt — itt is a legfontosabb.

— Keveset beszélünk ma az emberről — jegyzi meg TODUȚA GHEORGHE — pedig nem lenne érdektelen elgondolkoznunk azon, mennyiben találkozik a végzett munkaművelő hatékonyságának tudatával a gyári dolgozó.

— A hasznosság tudata elválaszthatatlan a termelés gazdasági felfogásától, attól a felfogástól, amely a munkában nemcsak technikai folyamatot lát, hanem első sorban értéktérítést.

— ÉRTÉK PEDIG CSAK JO MINŐSÉGŰ TERMÉK LEHET — teszi hozzá valaki.

A kerekasztal értekezlet tagjai elégtelennek tartják azt, amit eddig a minőségi munka érdekében tettek.

MUREȘAN GAVRIL: „Nem új intézkedésre van szükség, hanem a régiók végrehajtására”.

— Végéredményben nem arról van szó, hogy új módszereket eszeljünk ki, forradalmi technológiai megoldásokat vezessünk be — mondja a Szerszámgépgyár főtechnológusa, MUREȘAN GAVRIL. — Jó eredményeket érhetnek el, ha megvalósítanak mindazt, amit eddig elhatároztunk. Az alapvető feltételek biztosítása mellett — mint amilyenek a nyers- és segédanyagok, a jól felkészült szakmunkások és a jó munkaszervezés — csupán következtetésre lenne szükség. Banális dologt mondok, tudom, de miért nem követeljük meg az esztendő végétől, hogy az el-

ső munkadarabbal jelentkezzen az ellenőrlő, hiszen a re határozat van? Higgyék el, folytathatnám a jobbnál-jobb intézkedések felsorolását. Nem intézkedni kell — végrehajtani az intézkedést!

★ Szűkre szabott terjedelmünk megakadályoz bennünket, hogy elmondjuk mindazt, amit a szakemberek értekezletünkön felvetettek. Nem is törekedtünk a teljesség igényére, hiszen az újsg nem elemezheti a termelés egészét. A minőség kérdése pedig — RESZ, része az egésznek, a hatékonyság gazdasági tevékenységének. Ha a teljesí- gényet nem is támasztottuk e cikkben, megis fontosnak és szükségesnek tartjuk felhívni a figyelmet a minőség problémáitá- jára. Idősebb kérdés ez ma és idősebb marad. Néhány héttel a térvég előtt azonban egyre fontosabbá válik, mert a megfeszített munka forró legközelebb me- növekedett annak a veszélye, hogy a mennyiségi eredmények kedvéért feláldozzuk a minőség követelményét. Erről a veszélyről árulkodik a megyei szinten kimutató 6 millió veszteség is. Az üze- mi igazgató bizottságoknak a párt- szervezeten keresztül irányítása al- latt, arra kell törekedniük, hogy a hátralevő rövid időben a termelés ritmusának felgyorsulását ne kö- vessen a minőségi szint csökkené- se. Ezen a téren meg kell a tenni- való és úgy gondoljuk, nem fejez- hetjük be másként ezt a cikket, mint hogy megismételjük: A mun- ka minőségének megjavítása terén nem új intézkedésekre van szük- ség, hanem inkább az eddig hoz- zott intézkedések következetes megvalósítására. Ezt követeli a nemzetgazdaság érdeke.

KÁLLAY GYÖRGY

KÉT NAGY IPARI ÉPÍTŐTELEPEN

(Folytatás az 1. oldalról)

Török a padozatot...

A gépjárató üzembeállítás az aradi építőre bízták az új lakatos- szerelő részleg és festőüzem üze- mcsarnokának felhúzását. Vállalták de a munkát csigalassúsággal vég- zik. Miután felállították az oszlo- pokat és tető is került azokra, kö- vetkeztek az alkudozások. A Gé- járató Üzem kérésére módosították a tervet. Hosszadalmas vita keletkezett ebből, mely csak most, az év vége felé ért véget. Ez len- ne a lemaradás oka? Nem!

Ide is csak rapzódikusan érke- ztek az építőanyagok. Amikor meg- érkezett az egyik tétel, hetekig, hónapokig várattak magára a má- sikk. A földmest csak kölcsön daru- val tudták felszerelni. De végre az ajtók is a helyükre kerültek, s a pa- dozatra öntött beton is jó érte- megkötött. Megjelentek a cső és villanyhálózat szerelők is. Munká- hoz láttak és... felérték a megszál- lított betont. Árkokat, kanálisoka- kat vájtak. Egyik-másik olyan görbe, hogy rossz nézni. Természe- tesen a csöveket is így hajlítgatták. Vajon ki fizetett ezért plusz mun- kabért, mert a csőrendszer egye- nesen is lehet szerelni!

Az építőtelep mestere, Czacu Vasile felháborodva mondta: bár- hova kellett szakember, azt min- dig töltük vették el. Csak hosz- zadalmas keresek, levelezések ut- án voltak hajlandók vissza veze- nyelni őket, jelenleg a tetőn az el- ső szigetelő réteget öntik. A vilá- gító ablakokhoz szükséges üve- g-

mennyiséget nagy nehezen „kisaj- totta” a raktárból. A mester azt is kíváncsi, hogy nemrég ablak- gitt érkezett. Gyors közbenjárás- ra sikerült is 300 kilót kivételezni. Most azán sor kerülhetne a tető- ablakok illesztésére. Csak hogy ki vé- gezze el ezt a munkát, hiszen ab- lakost, annak ellenére, hogy már három hete kéri, még mindig nem küldtek? Még szerencse, hogy nem esik az eső, különben a csar- nokban lévőnek sem tudnának dol- gozni. De mi lesz, ha beáll az esős időszak?

★ Két nagy ipari építőtelepen jár- tunk és látnuk: Elkedvetlenedtek az emberek ennyi rendellenesség láttán. Az a benyomásuk: hiába való volt az egész évi fáradozása- uk. Amit elmondottunk, nem csekély bosszankodással, az idegek felfröl- sével jár. Ezesekek már azt is han- gozták: ha ez így megy tovább, elmennek a vállalatból. Pedig min- den emberre nagy szükség van. Ezért figyelembe kell venni az Ar- rad megyei Építő-szerelő Vállalat vezetőjét, hogy haladéktalanul intézkedjen valamennyi rendelle- nesseg felszámolása érdekében. Ed- dig nem biztosították a teljes mun- kaidőben, az időjárás kedvező Has- nálják ki tehát a hátra lévő más- fel hónapot és biztosítsák építőtele- peik számára a tévizi idején szük- ségeseket, mivel az említett ipari egységek kollektíváinak az elkövet- kező évben már termelniük kell.

Lettár miatt zárva!

(Folytatás az 1. oldalról)

Lehet-e rövidebb idő alatt el- végezni a számvetést?

— Természetesen — válaszol NAGY IMRE, az Auto-Moto üzlet vezetője. — Ehhez azonban szük- séges, hogy a lettároztat végző tisztviselő ismerje az áruárúle- seket, továbbá... gondolom, az üzle- tek kisegítésének egymást egy-egy alkalmazottal.

(A javaslat tanulmány tárgyát képezheti).

Szerencsére a szakemberek kivé- tül nélkül szót emeltek a hosszú, napokig tartó lettároztat ellen. Sai- nos, a HKSZ néhány boltjában ter- rít hódított az a helytelen gyako- rat, miszerint szándékosan húzzák- halasztják a lettároztat időt. A ke- reskedelmi szervezet vezetősége pedig — úgy látszik — nem szá- molt a veszteséggel. Idén, szeptem- ber 30-ig, a HKSZ lettároztó osztályának nyolc tisztviselője 1264 napon át inventározott az üz- letekben — és velük együtt több száz kiszolgáló, több ezer impro- duktív munkórát dolgozott.

1967-ben, a 31-es üzlet alkalmá- zottai 2x5 napot, 1968-ban ugyan- csak 2x5 napot lettároztak; a 3-as üzlet 1967-ben 2x4 napot, 1968-ban 2x3 napot; a 15-ös konfekció üzlet pedig 1967-ben 2x5 napot, 1968- ban pedig 2x3 napot veszített. A fenti adatok arról tanuszkodnak,

hogy a kereskedelmi szervezetben foglalkoznak a lettároztásra fordí- tott idő csökkentésével, de nem ki- elégítve.

A kereskedelmi dolgozók az ela- dott áru értékének arányában is részesülnek javadalmazásban. A lettároztási időszak tehát számunkra anyagi hátrányt jelent. Ezt tudja a HKSZ vezetősége. Tudják a dol- gozók is. Ennek ellenére mindegyik nem intézkedik ennek az anomá- liának a megszüntetéséért. Sőt, mi több, már a dohányárúárakban is munkaidőben lettároztanak!

Nehéz volna pontosan kiszámíta- ni, hogy a HKSZ-nél mennyi ves- tése származik a lettároztások miatt. De úgy látszik, ez nem szá- mit. Bizonyosak vagyunk abban: ha a vezetőség, saját zsebéből fi- zetné az alkalmazottakat lettáro- zási idő alatt — megtalálna a módot annak, hogy a számvetést munkaidőn túl végezzék.

Mi hat a teendő?

Miként szüntethetnék meg ezt a rendellenességet?

Hol kell kezdeni?

Elsősorban változtatni kell a let- tarozási rendszeren. Ezzel kapco- sban Iritz István főtisztviselő í- gen értekes, és szerintünk is ki- tűnő javaslattal hozakodott elő.

Ezt mondotta:

— A lettároztást két szakas- sá lehetne osztani. Munkaidőn túl let- tarba venni az üzletben található árukat — és erre elegendő lenne a

vasárnap — és azután folytatni a lettároztást az üzlet raktárában — munkaidőben. Így az üzleteket e- gyetlen napra sem zárnánk be, csu- pan az áruátmozgás várta napra, ha- rai napra zárjuk be. A vásárlók ezt észre sem vennék. Az üzletekben pedig nyugodtan dolgozhatnak a tisztviselőkkel a raktárban. To- vábbá, a nagyobb üzletekben rajon- nokként lehetne megjelölni a fele- lősséget — ez igen nagy merle- ken hozzájárulna a lettározt ide- jének csökkentéséhez.

A javaslatot feltétlenül tanul- mányozni kell, és mielőbb gya- korlatba ültetni.

Nyitva marad még egy kérdés. Éspedig: a szabaddióban — tehát vasárnap — végzett munka jave- dalmazása. Illetve a megfelelő szá- badnapok biztosítása. Erre lehe- tőség nyílik azokon a napokon, a- mikor nincs csúsforgalom: ezt üzletenként, külön-külön kell meg- határozni.

— Megoldható-e ez a kérdés? — fordultunk Don elvtárhoz.

— Természetesen — hangzott a válasz.

Ajánlatos lenne, ha a HKSZ ve- zető-sége mielőbb megszintetné a lettároztással kapcsolatos rendelle- nesseget és záros határidőn belül értesítene bennünket arról, hogy mikor tűnik már el végérvénye- sen az üzletek ajtajáról a nemkiva- natos: INVENTAR táblácska.

Megoldásra váró problémák

Hárman ülnek az elnök irodá- ban. Beszélgetnek. Bánes Gheor- ghe elnök, Brad Elena állatorvos (az állattenyésztési mérnök teend- őit látja el) és Ardelean Aurel állattenyésztő brigádvezető. Azon- tanakodnak, mit tegyenek az év e- leji lemaradás pótlásáért. Mert bi- zony alaposan adósak a tervben megjelölt feladatok teljesítésével.

— Termelőszövetkeztünknek, mint városkörnyéki mezőgazdasági egységnek — mondja az elnök — az a feladata, hogy egyre több állati terméket (tej, hús, tojás), illetve főzelék- és zöldségfélét szállítson a városi piacra. Éppen ezért, ezek termelésére szakosítottuk magat. Különböző okokból azonban, idén nehézségeink voltak a terv teljesítésében.

Igen, a gáji mezőgazdasági ter- melőszövetkezetben, objektív és szubjektív okok miatt a tervelő- irányzat több pontját nem valósít- ták meg. Főleg az olyan termékek- ről van szó, amelyek a városi la- kosság élelmiszerrel való folyama- tos ellátását biztosítanak. A gáji termelők, akik évtizedek óta je- lentősen hozzájárultak az aradi piac ellátásához, idén keveset tet- tek hirvenük öregbítéséért. Hibát

követtek el a tervezésnél is, ami- kor nem vették figyelembe az ob- jektív tényezőket és erejüket me- galadó feladatokra vállalkoztak. De ha körültekintőbben szervezik meg a munkát, nagyobb erem- ményt érnek el.

Vegyük például a kertészte- tet.

Igaz — és ezt figyelembe kell ve- ni —, hogy kertészteztüket elemi csapás érte, de ha körültekintő- ben szervezik meg munkájukat, az eredmény sokkal jobb. A ker- tészteztől a tervszerűsített bevétel csak 43 százalékban valósították meg. Év végéig még lesz ugyan- némi bevételük — mivel néhány tonna káposzta, teli retek, gyökér- zöldség stb. vár eladásra — de ez- zel sem érik el az 50 százalékot.

Hasonló a helyzet az állati ter- meléssel is. Nagy a lemaradás a tejhozamánál. Brad Elena — aki ez év tavaszán vette át az állattenyésztési részleg irányí- tását — objektív okokra hivatko- zik. Két tényezőt említ: a magas

tervmutatót és a múlt évi takar- mányhiányt. Terv szerint például 4 300 hektoliter tejet, 30,5 tonna szarvasmarha- és 15 tonna barom- fiust és 350 000 tojást kell termel- niük és értékesíteniük. Ez nem kevés, de Gájiban is megvalósítható.

Természetesen csak ésszerű takarmányozás- sal, hozzáértő állattartózással. A takarmányhiány miatt a tehének legvégülre kerültek ki a téből, ami rontotta a hozamot. Hiba az is, hogy a megjelölt állatlétszám-

ból mintegy 50 tehén hiányzik. A rossz takarmányozás és a csökken- tett létszám következtében eddig alig 70 százalékban valósították meg tejtermelési tervüket.

Alacsony a tojáshozam is, mely- nek évi előirányzatát az elmúlt napokig 83 százalékban valósították meg. Itt is takarmányhiányról beszélnek. Az utóbbi hetekben nem kapnak kombinált takar- mányt. Ezért fokozatosan csökken a tojáshozam. A több, mint 2000 tyúktól alig pár száz tojást szed- nek össze naponta.

Az állathizlálással, a husterme- lésnél értek el bizonyos eredmé- nyeket. Évi feladatokon felül ed- dig 3,8 tonna húst adtak el az ál-

lammak. Ezen kívül 13,8 tonna ba- romfiust értékesítettek. Év vé- géig még 2200 darab szarvasmar- ha- és a szövetkezet elárúsító bód- cájban.

Gájiban a lehetőségekhez mérten keveset tettek a városi dolgozók élelmiszertermékekkel történő jobb ellátása érdekében. Ez az eg- yöntű véleménye a szövetkezet vezető-ségének, a tagságnak. Merle- geltek a helyzetet, szamba vettek a lehetőségeket és jövőre már job- ban indulnak. Ehhez biztosították a feltételeket. Az állatlétszám- ról elegendő takarmányt szerez- tek be. Jelenleg 706 tonna szén, 1231 tonna siló, 1778 tonna kukor- icaszár, 585 tonna abraktakar- mány áll rendelkezésre, ami jó- val több a tavalyinál és biztosítja az állatok rendszeres takarmányo- zását. A kora tavaszi napokra a zöldtakarmánnyal való ellátás ér- dekében 44 hektaron árpát, 13 hek- taron pedig búkkönt vetettek.

A kertészteztben a munkaerő pótl- lására teljes gápitészt vezetnek be. Gépesítik a palántaültetést, gyomtalantást és más munkála- tot. Kezi erőt csak a termes beta- karításnál alkalmaznak. Hálmá- gan Ioan mérnök szerint — ha a kúrtási gépesítő vállalat megfelelő gépi eszközök bocsát rendelkezé- sükre — teljesen megoldódik a munkaerőhiány a kertészteztben. És akkor az eredmény sem marad el. Lesz zöldségféle bőven.

HUMA MIHÁLY

NEMZETKÖZI ÉLET

A Román Kommunista Párt aktivista küldöttsége befejezte havannai látogatását

HAVANNA. — A Román Kommunista Párt aktivista-küldöttsége — Ștefan Panaitiu, az RKP Suceava megyei bizottságának titkára és Petru Barto az RKP KB propaganda-osztályának aktivistája — befejezte havannai látogatását és hazautazott. A román vendégek három héten át ellátogattak havannai és vidéki ipari és mezőgazdasági létesítményekbe, társadalmi-kulturális intézményekbe, megbeszéléseket folytattak tartományi pártszervek aktivistáival. Elutazásuk előtt fogadta őket Secundino Guerra, a Kubai KP KB tagja. A Kubai Kommunista Párt Központi Bizottságának székházában szíves, elvtársi légkörben lefolyt beszélgetésnél jelen volt Vasilie Musat, Románia kubai nagykövete.

Ülésszakot tartott a román-osztrák vegyes bizottság

BÉCS. — A román-osztrák vegyesbizottság Bécsben ülésszakot tartott az 1970. évi kereskedelmi valamint gazdasági és műszaki együttműködési megállapodás megkötése érdekében.

A szíves légkörben lefolyt megbeszélések eredményeként a két fél megegyezt, hogy tovább fejleszti országai árucserereformját, felkarolja a már megkezdett együttműködési akciókat és újabb akciókat kezd.

Az 1970-re kidolgozott árulisták-nak megfelelően Románia vegyipari, kohászati és gépipari termékeit, mezőgazdasági élelmi cikkeket, valamint közforgaszatási javakat exportál Ausztriába. Ausztria fémipari termékeit, gépeket és berendezéseket, vegyi termékeket stb. szállít Romániának.

Román-algériai árucserre megállapodást írtak alá

ALGER. (Agerpres). Szerdán román-algériai árucserre megállapodást írtak alá 1970-re. A megállapodás értelmében Románia fűrerendezéseket, más gépipari és vegyipari termékeket, építőanyagot, fűtőt, közforgaszatási cikkeket szállít Algériának és vasércet, mezőgazdasági élelmiszereket, közforgaszatási cikkeket, konzerveket és más árut kap cserébe.

A megállapodást román részről Nicolae Finanu mérnök, a Külkereskedelmi Minisztérium vezérigazgatója, algériai részről Moustapha Sellali, a Kereskedelmi Minisztérium külkereskedelmi főosztályának igazgatója írta alá.

ENSZ

Folytatódik az általános és teljes leszerelés kérdéseinek vitája

NEW YORK. — C. Alexandroaie, az Agerpres tudósítója jelenti: A közgyűlés politikai bizottsága folytatja az általános és teljes leszerelés kérdéseinek megvitatását. Eugeniusz Kulaga lengyel ENSZ-megbízott, befejezte a 9 szociálisták (köztük Romania) szerződés-tervezetét a vegyi és baktériumfegyverek gyártását, fejlesztését, beszerzését és tartálékoltatását nemzetközi megállapodásról. A tervezet intézkedéseket helyez kilátásba az ilyen típusú fegyverek megsemmisítéséről is. A lengyel küldött hangsúlyozta, a szerződés-tervezet lényegében lépés a leszerelés irányában és kiegészíti a vegyi és baktériumfegyverek használatát tiltó 1925. évi genfi megállapodást. A szöveg keményen elítélte azokat, akik a hidegháborús években származó szakadékpolitikát maradvánnyaként jelentkező, úgynevezett „fékmentes” stratégia-árra hivatkoztak vegyi és baktériológiai fegyverkezési hajszát folytatnak.

E. O. Ogbu, Nigéria képviselője támogatja a szociálista országok által előterjesztett szerződés-tervezetet, mivel az átfogóbb, mint a bizottsághoz beterjesztett angol tervezet, amely csak a baktériumfegyverekre vonatkozik. Garcia Robles mexikói külügyminiszter helyettes hangsúlyozta annak a szerződésnek a rendkívüli jelentőségét, amelynek értelmében Latin-Amerikát atommentes kontinenssé változtatják, s felszólította a nagyhatalmokat, hogy írják alá a szerződés függelékét és ratifikálják azt, hogy a szerződés valóban tartóssá váljék. Garcia Robles kifejezte, hogy egyre huzakodnak annak a megállapodásnak a megkötését, amely kizárna az államok fegyvertárából a vegyi és baktériumfegyvereket. Mehdi Vakil, Irán képviselője hangsúlyozta: országa nem elégedhet meg a genfi leszerelési bizottság tárgyalásainak korlátozott eredményeivel és sürgette, hogy mielőbb kezdjenek komoly tárgyalásokat és szabadítsák fel az emberiséget a nukleáris megsemmisítéses haderőnyomása alól. George Ignatieff kanadai nagykövet sikrasztott az összes nukleáris kísérletek megszüntetése mellett és üdvözölte a szovjet-amerikai szerződés-tervezetet, amely megtiltja a nukleáris fegyverkezési hajszát kiterjesztését a tenger alatti területekre. Araujo Castro brazil nagykövet kifejezte: juttatja országát családokká a genfi leszerelési tárgyalások lassú menete miatt. Szorgalmazta, dolgozzanak ki megfelelő és konkrét programot, hogy a jövő évben megkezdődő első leszerelési év legyen az emberiség hő kivánságának megvalósulásával — az általános és teljes leszereléssel végződjék.

Enyhült a Gibraltár ügyében kiobbant feszültség

LONDON (Agerpres). Londonban és Madridban egyidejűleg közzét adtak arról tanuszkodnak, hogy valamelyest enyhült a Gibraltár-ügyben kiobbant feszültség. A külügyminisztériumban Michael Stelart elnöklével megvitatották a két ország közötti kapcsolatok javításának lehetőségeit. A megbeszélésről kiadott hivatalos nyilatkozat szerint John Russel, Anglia madridi nagykövete személyes jellegű jelentést tartott a spanyolországban lévő brit nagykövetségben a madridi kormányban történt változások után.

Az említett változások — állapítja meg az Associated Press — valamelyest enyhítették Spanyolország álláspontját a gibraltári kérdésben, s több spanyol politikai vezető hozta Russel tudomására, hogy javítani kívánják a Nagy-Britanniával való kapcsolatokat.

Az ABC befolyásos spanyol napilap kifejezi azt a reményt, hogy a két ország rövidesen megtalálja a megoldást a gibraltári kérdés békés rendezésére.

LONDON (Agerpres). Brit hivatalos körök szerint Spanyolország közölte az angol kor-

mánnyal, hogy le akarja vetetni Gibraltár kérdését az Egyesült Nemzetek Szervezetének napirendjéről. Ez irányban már megtette a lépéseket az ENSZ gyűlési bizottságában. Gibraltár problémája egyre gyakrabban szerepelt a különböző ENSZ-szervek vitáiban, s ez évben ismét tervbe vették megvitatását.

Röviden

NEW YORK. — A Pentagont aggasztja a katonaszerveknek számának növekedése. A Wall Street Journal adataiból kitűnik, hogy egy év alatt 56 ezer amerikai katona nem jelentkezett egységénél, 150 ezer pedig „saját szakállára” vett ki szabadságot. Jelenleg naponta 500 katona szökik meg vagy távozik el engedély nélkül a katonaságból és a katonai táborokból.

PÁRIZS. — Az országos UNESCO-bizottság titkárai megkezdtek szokásos évi kollektív ta-

Nguyen Thi Binh asszony sajtóértekezlete

PÁRIZS. — A francia fővárosban sajtóértekezletet tartott Nguyen Thi Binh asszony, Dél-Vietnam Köztársasága ideiglenes forradalmi kormányának külügyminisztere, a párizsi tárgyalásokon részt vevő DVK-küldöttség vezetője.

Amint a VNA hírugynökség közli, Binh asszony leszögezte, hogy a párizsi megbeszélések eredménytelensége, az új amerikai kormányra hárul az egész felelősség. Binh asszony elismeréssel beszélt a nagy tüntetésekről, amelyek az amerikai nép követeli az USA-csapatok kivonását Dél-Vietnamból és a háború befejezését.

A Duong Van Minh dél-vietnami tábornok legutóbbi javaslataival kapcsolatos kérdésekre válaszolva Binh asszony hangsúlyozta, hogy a Nemzeti Felszabadítási Front tizpontos programja alapján kell rendezni a helyzetet, az összes dél-vietnami bekeszerető politikai erők bevonásával meg kell alakítani a koalíciós kormányt, s ez a kormány az ország egész területén rendezzen szabad és demokratikus választásokat.

Az ideiglenes forradalmi kormány hajlandó mindenkiel tárgyalni, aki állást foglal a Thieu-Ky bábukormány és az amerikai agresszió ellen, és sikrasztja a békeért, az ország függetlenségéért és semlegeségéért — hangsúlyozta a külügyminiszter.

DÉL-VIETNAM. A hazafiak a Magas Fennsíkban átkelve újabb támadásra szervezik át erőiket.

nácskozásukat az UNESCO párizsi székházában. A december 5-ig tartó összejövetelen 32 ország képviselti magát. Szövegére kerül az ifjúságnak az országos UNESCO-bizottságok tevékenységében való részvétele, valamint a szervezet akcióprogramjának és munkamódszereinek számos kérdése.

WASHINGTON. — Washingtonban közzétett hivatalos adatok szerint az USA-nak 1969. október 1-én 202 540 000 lakosa volt.

SANAA. — Több mint egy évnél csend után ismét kiújultak a harcok Jemen Arab Köztársaság fegyveres erői és El Badr utóbbi IMAM királypárti erői között. A sanaanai rádió szerint a leghevesebb harcok Saada város környékén, a Szaud-Arábiával szomszédos határvidéken zajlanak le.

„A saigoni kormány bomlási folyamatairól tanuszkodik, hogy számos személyiség, köztük Duong Van Minh e kormány ellen foglal állást — mondotta Binh asszony. Duong Van Minh ez ideig nem ismertette tervezett akcióprogramját. Ismerjük néhány nyilatkozatát, de ezeket is csak újságokból. Így nem alkothatunk véleményt Duong Van Minh úrról, tehát egyelőre nem mondhatunk róla semmit. A Minh javasolta népszavazás ügyében még nem foglaltunk állást, de feltesszük a kérdést: hogy is képzelheti el valaki, hogy Thieu, Ky és Kiem uralma alatt és felmilió amerikai katona és csatlósai jelenlétében a lakosság szabadon kifejezhetné véleményét?”

Duong Van Minh tábornok annakidején jelentős szerepet játszott a Ngo Dinh Diem-fele dél-vietnami diktatúra megdöntésében, és a Thieu-Ky kormánnyal szembeni ellenzkiségről ismert. Egyike a számottevő dél-vietnami személyiségeknek. Nemrégiben kijelentette Saigonban, hogy a dél-vietnami lakosság gyűlöli a jelenlegi Thieu-Ky kormányt, amelytől hatalmas szakadék választja el. A tábornok népszavazást javasolt a kérdés rendezésére.

Hírek a szocialista országokból

Szovjetunió

A szovjet fővárosban intézet létesült falusi lakások és szociális létesítmények tervezésére.

A jelenlegi ötéves terv folyamán (1966—1970) falun állami alapokból 50 millió negyzetméteren épülnek lakások. Több mint öt milliárd rubelt fordítottak iskolák, klubok, óvodák és balesetvédekezésére.

A falusi lakástervek készítésére versenypályázatokat hirdetnek a legjobb tervek elfogadása céljából.

Lengyel NK

Lengyelországban 300 szívbeteg ember él a bőre alá bevezetett, miniatűr elektronikus stimulátorral. 1965-ben mindössze két ilyen stimulátort használtak, egy esztendővel később már huszat, s ez évben 300-at.

E fontos életfenntartó műszereket különböző országokból importálják. Ezekre és más modern orvosi műszerekre az állam évente 6,5 millió zlotyrt fordít. Bár a stimulátorok darabja 20—30 ezer zlotyba kerül és élettartamuk nem haladja meg az 1,5—2 évet, a pácienseknek díjmentesen bocsátják rendelkezésükre.

Albán NK

Akárcsak más területeken, Albánia jelentős sikereket ért el a néphatalom 25 éve alatt a könyvkiadás területén is. Jelenleg évente egy lakosra számítva 3,5 könyvet jelentetnek meg. A könyvkiadással kapcsolatos intézkedések nyomán most tíz nap alatt több kötetet adnak ki, mint 1938-ban egész évben.

Ebben az időszakban a könyvtérjesítés is nagy fejlődésnek indult. Az országban több mint 30 állami könyvtár működik, összesen 1 658 000 kötetet. Ezenkívül több ezer könyvtárat létesítettek a nevelési és kulturális intézményekben.

A következő öt évben nagy nyomdaipari kombinátot építenek, amelynek kapacitása egyenlő lesz az ország összes eddigi ilyen vállalatával.

Kínai NK

Az ütemesen fejlődő sanghaji elektronikus ipar az elmúlt három évben 1000 új termék gyártását kezdte meg és számos más terméknek kidolgozta gyártási eljárását.

Az iparág fejlődésével párhuzamosan fokozatosan korszerűsíteték a város többi iparvállalatát is. A villamosgép-gyárak például a korszerűsítés eredményeként nagy mennyiségű anyagot és energiát takarítanak meg.

A nemrég használatba adott 125 ezer kilowattos turbogenerátor elektronikus mérő- és ellenőrző műszerei már a városban készültek. A sanghaji 14. számú rádiószekély-gyárban a technika legmagasabb színvonalán álló elektronikus műszereket készítenek.

Csehszlovákia SZK

Csehszlovákiában 1970 februárjában adják át a forgalomnak a Poprad—Tatra nemzetközi repülőtérét. A tengerszinttől 706 méter magasban épülő repülőtér Európa nemzetközi repülőterei közül a legmagasabb szinten fekszik. Beton kifutópályán nagy kapacitású gépek szállhatnak le.

APOLLO-12 Az emberiség történetében másodszor ..

Charles Conrad és Alan Bean amerikai asztronauták szerdán, bukkaresti idő szerint 8,55 órakor leszálltak a Holdon, a Viharok-tengerében. Az emberiség történetében másodszor fordult elő, hogy földalok más égitestre lépnek. Mig Neil Armstrong és Edwin Aldrin számára július 21-én a leszállást a Nyugalom-tengerében izgalmas pillanatok előzték meg, mivel a holdkomp az előre megállapított helyről néhány kilométerre ért Holdat, az Apollo-12 holdmoduljának leszállása tökéletesen sikerült és pontossága még a két asz-

tronautát is meglepte. „Pontosan az előre kijelölt hely felett vagyunk. Szinte el sem hiszem. Fantasztikus” — mondotta rádión a leszállás előtti pillanatokban Conrad. Ezután az Intrepid teleszkópus lábai porfelhő közepette Holdat érték olyan ponton, amely nagyon közel van az 1967 áprilisában felölt Surveyor-3 holdszonda helyétől.

A sima leszállás utolsó izgalmas pillanatait akkor kezdték, amikor másodszor is beindították a leszállási motort. Az Intrepid ekkor 2130 méter magasságra volt a Holdtól. A modul megváltoztatta eredeti helyzetét és megkezdte a függőleges leszállást. „Kitűnő” — közölte a houstoni központ. Az asztronauták ezután átrepültek a leszállási hely közvetlen közelében lévő Lalande kráteren és Frau Muro kráteren. A holdkomp sebessége fokozatosan csökkent. „Az érintkezés könnyű. Az érintkezés könnyű. Oke. A motort megállítottuk. Oke” — mondotta Conrad, amikor Holdat érték.

A Holdra érve a két űrhajós megkezdte a programba előírt teendőkre végrehajtását. Conrad hozzátett a holdpor- és közetminták gyűjtéséhez mégpedig igazi kerésszel méltó gondossággal és ügyességgel. A mintákat egy külön zsákban helyezte el. Amikor a holdzárak háromlábú állványára akarták helyezni a színes televíziókamerát, hogy képeket továbbítsanak a Hold felszínéről, az állvány elfordult és így a napsugarak egyenesen az objektívra irányultak. E hibás mozdulat következtében a kamera egy kicsit elmozdult, de a zavaros képeket sugárzózt a Földre, ami csaknem lehetetlenné tette a Holdon folyó tevékenység nyomkövetését. Utólag megkísérelték megváltoztatni a felvételi szöveget, de ez sem járt eredménnyel. Az űrhajósok ezután kitűzték a modul elé az amerikai zás-

lót és elhelyezték a Holdon a napszélvédőket gyűjtő készüléket, amelyet visszahoztak a Földre, hogy a tudósok elemzéseket végezzenek. Bean ezután egy különleges cső segítségével mélyebbről vett talajmintákat.

E műveletek közben a két űrhajós között Houstonnal, hogy a Viharok-tengeren a talaj sokkal puhább mint a Nyugalom-tengerénél, mert vastag fekete porréteg borítja.

Száz méteres körzetben elhelyezték az Alsep összefoglaló névvel jelölt tudományos készülékeket: szeizmometert, mágnesesmérőt, napszél-részecskék tanulmányozására szolgáló spektrométert, iondetektort, ionmanométert, valamint a készülékeket elektromos energiával ellátó nukleáris generátort.

Pontosan 3 óra és egy perc múlva a két űrhajóst utasították: térjen vissza a modulba. Az asztronauták letisztították az űrruhára rakódott port és végrehajtották a műveletet.

Bukkaresti idő szerint 20,55 órakor, vitamindus vacsora után engedélyt kaptak a nyihenésre, előzőleg csaknem 20 órát dolgoztak egyfolytában. Minden fáradság ellenére sem hagyták el őket hargyományos jókedvük és sajátos humoruk. „Kijavítottuk a tv-kamerát?” — kérdezték a Földről. „Igen, néhány kalapácsütéssel helyrehoztam” — válaszolta Conrad. Vagy így: „Vérbeli kráter tárogat éppen az orunk előtt”. Conrad munkaközben tudatott. Bean fűtőüzretet. Akár csak a Földön...

PRONOEKSPRESSZ

A pronoeexpressz november 19-i húzásoknál nyerőszámai: I. 23 35 2 4 26 1. Nyereményalap: 313 133 lej. II. 16 11 3 41 8 22 30. Nyereményalap: 268 215 lej. (A közötti számok tájékoztató jellegűek.)

Miért elégedetlenek az olasz munkások?

Torino: szeptember 3-án kezdődött, amikor a FIAT gépgyárában iratóri és rivaltai műhelyeinek több mint 25 000 munkását elbocsátották sztrájk miatt. Azóta több mint két és fél hónap telt el, s a sztrájkok száma Olaszország egész területén meghaladja az 5 milliót. A sztrájkok akkor robbantak ki, amikor néhány hónappal ezelőtt több termelő szektorban lejártak a kollektív munkaszerződések. A munkabeszüntések felolletták a kohászati és az építkezéseket, a vegyipart és a gyógyszeripart, a közúti szállítást, a nyomdát, a postát és a távközlést, a kereskedelmi és bankszektor és most az utóbbi hetekben a mezőgazdasági munkásokat is.

A szakszervezeteknek a munkáltatók csoportjával és állami szektor képviselőivel folytatott tárgyalásai jelentős gazdasági követeléseken alapulnak. Elsősorban a munkaszerződések rendelkezéseit kívánják módosítani (bér-emelés, a munkakaritás és munkaprogram csökkentése, a munkakaró-képzés rendszerének tökéletesítése, a munkahelyi feltételek javítása), de felemlítik általában is az adók és az illetékek emelésének megállítását, az utóbbi évek-

ben rendkívül magasra szökött lakberek rögzítése, az egészségvédelmi rendszer kiszélesítése, a nyugdíjak növelése). Mindez hozzájárult a sztrájkmozgalom terjedéséhez és tömegjellegéhez. A politikai követelések főleg a munkahelyi szakszervezeti jogok bővítésére és a sztrájkaktól rendőrségi elfojtásának megtiltására vonatkoznak.

Olaszországban hosszú időn át a Confindustria (a gyárilárosok szövetsége) képviselte az országban a legnagyobb gazdasági és politikai hatalmat. Most azonban a munkálatok frontján belül számos ellenfél mutatkozik, gazdasági hatalmukat pedig csökkentették, felbörtölték egyrészt a kis tulajdonosok követeléseit, másrészt pedig a nagy ipari csoportok autonómiáját, végső joken pedig a bérmozgalom hatalmas erejét. Am éppen ezért a Confindustria nem értette meg a jelenlegi szociális akciók légkörét, azt, ami a jelenlegi mozgalmak megküldözését a munkaszerződések megújítása alkalmával az előző években lezajlott sztrájkoktól. A probléma elsősorban gazdasági

vonatkozású. Sok szakember az utóbbi időben oly sokat emlegetett olasz gazdasági „csodát” teszi jelelősként, hogy az ipar túl hirtelen fejlődött a gazdaság más ágazatainak rovására. Tíz év

NAPI KOMMENTÁR

óta az olasz ipar fejlődik leggyorsabban Európában — írja a L'Express francia közönség kommentátora. Az olasz gazdaság túlságosan gyorsan fejlődött — mondotta Ruggero Cominotti, az ismert közgazdász, a nagy iparvállalatok tanácsosa. A helyzet elemzése lehetővé teszi, hogy az olasz iparban, amelyet a hetedik legfejlettebb iparnak tekintenek a világon, számos fogyatékoságot is észleljünk. Nincs meg egy jól meghatározott ipari politika, az állami szektor nem lép közbe hatékonyan, hogy ellenőrizze saját beruházásait. Néhány intézkedést amelyet még 1955-ben hoztak „a fejlődés előmozdítására” — ahogyan akkoriban mondták — még

csak most kezdtek alkalmazni. Nincs más megfelelő költségvetési termeléssel kapcsolatos tudományos kutatás céljára (a parlament 1968-ban egy összeget szavazott meg erre a célra, de a számvévszék egy 1865-ből származó törvény alapján törölte ezt a tételt a költségvetésből). Gyakorlatilag nem sikerült egy ipari hálózatot kiépíteni az olasz felszínét egész területén, s az ipari szektor főleg a Genova-Torino-Milánó háromszögben összpontosult. Ez szívja fel a mezőgazdasági jellegű Dél-Olaszországi lakosságának nagy részét. Csupán ez év első hat hónapjában újabb 30 000 személy érkezett Torino-ba az ország más részeiből, s a számítások szerint az utóbbi 25 évben 6 millió déli lakos költözött át az iparosított északra. A munkaerő elégtelen kihasználása (ebben az évben 791 000 munkanélkülit tartottak nyilván), az úgynevezett felépítési (lakások, kórházak, iskolák) elégtelensége szintén hozzájárult az elégedetlenséghez és az említett nagyszámú népi mozgalom kibontakoz-

zásához vezetett. A helyzetre láthatott az is, hogy az utóbbi években a kormányzatokon belül nagy nehézségek mutatkoztak, egymást váltogatták a kormányok. Ez természetesen kította a gazdasági kormányprogramok alkalmazását. Ugyanakkor az árk gyors emelkedése semmissé tette azokat az előnyöket, amelyeket a dolgozók az utóbbi évek sztrájkjai során harcoltak ki.

Ugyanakkor a vállalatvezetőség hatalmát nem tekintik többé mitosznak, a dolgozó tömegek körében nagy eszme áramlatok bontakoznak ki. Az erős baloldali politikai szervezetek és a széles körű szakszervezeti egység szintén magyarázatul szolgál arra, hogy a sztrájkok ezen az őszön — amelyet az egész sajtó „forró-nak” nevez — máris sikereket értek el. Két és fél hónapi sztrájk után az építőmunkások (a szektor 900 000 alkalmazottat ölel fel), a fémipari munkások (ezeknek száma 1 300 000-re tesz ki) a Pirelli gumigyár alkalmazottai és a 80 000 bányamunkás kivételével teljesítették. A sztrájkok azonban folytatódhatnak a többi termelési szektorokban, s a főbb szakszervezeti központok között teljes egység áll fenn.

SILVIA COMAN